

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Υπεύθυνη ομάδας Αρχαίων Ελληνικών: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ

Επιμέλεια διαγωνίσματος: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΤΡΟΚΟΗΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ Θουκυδίδου Ιστορία 3,72.3 – 74.1

Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρῦθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὕστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέρω, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐθις γίνεταί καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύϊ καὶ πλῆθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον.

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος

B. Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι».

Μονάδες 30

2. Ποια πρόταση κάνουν οι δύο αντιμαχόμενες πλευρές στους δούλους, για να τους προσελκύσουν; Για ποιους λόγους, κατά τη γνώμη σας, οι δούλοι τάχθηκαν στο πλευρό των δημοκρατικών;

Μονάδες 10

3. «αἶ τε γυναῖκες ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον.» Ένας από τους παράγοντες που συνέβαλε στη νίκη των δημοκρατικών ήταν η στάση των γυναικών στη μάχη. Πώς χαρακτηρίζει ο Θουκυδίδης τη στάση αυτή (μονάδες 6) και ποια εκφραστικά - αφηγηματικά μέσα χρησιμοποιεί, για να καταγράψει τον ιδιαίτερο ρόλο των γυναικών στη νίκη των δημοκρατικών (μονάδες 4);

Μονάδες 10

4. Οι Κερκυραίοι βρίσκονταν σε εμφύλιο πόλεμο, αφότου ήλθαν σε αυτούς οι αιχμάλωτοι όσοι είχαν συλληφθεί στις ναυμαχίες για την υπόθεση της Επιδάμνου και αφέθηκαν ελεύθεροι από τους Κορίνθιους με τη φαινομενική αιτιολογία ότι είχαν πάρει εγγύηση οκτακοσίων ταλάντων από τους προξένους, ουσιαστικά όμως επειδή είχαν πεισθεί να προσαρτήσουν την Κέρκυρα στους Κορίνθιους. Και ενεργούσαν αυτοί, πηγαίνοντας να βρουν τον καθένα από τους πολίτες χωριστά, για να απομακρύνουν την πόλη από τους Αθηναίους.

Θουκυδίδου Ίστορία, 3, 70

Η αντίθεση «λόγος - έργον» αποτελεί τη βάση της πολιτικής φιλοσοφίας του Θουκυδίδα. Να εντοπίσετε αυτή την αντίθεση (μονάδες 4) και να εξηγήσετε ποια σκοπιμότητα εξυπηρετεί η συγκεκριμένη μέθοδος στο δοθέν μεταφρασμένο απόσπασμα (μονάδες 6).

Μονάδες 10

5. Να βρείτε στο κείμενο Α που σας δίνεται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αποικία, επίκληση, ετεροπροσωπία, διάλειμμα, βέλος.**

Μονάδες 10

6. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

τὴν ἀκρόπολιν : τὴν ἴδια πτώση στον ἄλλο ἀριθμὸ

καταφεύγει : τὸ ἴδιο πρόσωπο στον παρατατικό στην ἴδια φωνή

τὸν λιμένα : τὴ δοτική πληθυντικού

κατέλαβον : τὸ γ' πληθυντικό οριστικής ἐνεστώτα στην ἴδια φωνή

τοὺς ἀγροὺς : τὴ γενική ἐνικού

περιέπεμπον : τὸ β' ἐνικό οριστικής ἀορίστου καὶ τὸ γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην ἴδια φωνή

ἐλευθερίαν : τὴ γενική ἐνικού στον ἴδιο ἀριθμὸ

τῶν οἰκετῶν : τὴν ονομαστική στον ἴδιο ἀριθμὸ

αἱ γυναῖκες : τὴν ἴδια πτώση στον ἄλλο ἀριθμὸ

Μονάδες 10

7.α. Νὰ προσδιορίσετε τὴ συντακτικὴ λειτουργία τῶν υπογραμμισμένων ὀρων τοῦ κειμένου (μονάδες 5) :

νυκτὸς :

οἱ πολλοὶ :

ἐς τοὺς ἀγροὺς :

τοὺς δούλους :

ὀκτακόσιοι :

7.β. Νὰ ἐπιλέξετε τὴν πρόταση ποὺ ἀποδίδει σωστὰ τὴ συντακτικὴ ἀναγνώριση τῶν μετοχῶν τοῦ κειμένου (μονάδες 5):

1. Διαλιπούσης

α. Χρονικὴ μετοχή, ἀπόλυτη

β. Τροπικὴ μετοχή, συνημμένη

γ. Αἰτιολογικὴ μετοχή, συνημμένη

δ. Αἰτιολογικὴ μετοχή, ἀπόλυτη

2. βάλλουσαι

α. κατηγορηματικὴ μετοχή, συνημμένη

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος

- β. χρονική μετοχή, απόλυτη
- γ. τροπική μετοχή, απόλυτη
- δ. τροπική μετοχή, συνημμένη

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	<ul style="list-style-type: none"> α. οι θεοί. β. η λογική. γ. η στρατιωτική υπεροχή.
2. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	<ul style="list-style-type: none"> α. ο Περικλής. β. ο Αγησίλαος. γ. ο Λύσανδρος.
3. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί	<ul style="list-style-type: none"> α. κατά την περίοδο των Μηδικών πολέμων. β. μετά το 404 π. Χ. γ. μετά τη μάχη στα Λεύκτρα.
4. Χαρακτηριστικό του υψηλού λογοτεχνικού ύφους του Θουκυδίδη είναι	<ul style="list-style-type: none"> α. οι μακρές περιόδοι λόγου. β. οι σύντομες περιόδοι λόγου. γ. οι ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί και η απλή σύνταξη.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές από τους αναγνώστες και τους μελετητές του	<ul style="list-style-type: none"> α. για την αμεροληψία του στην έκθεση των γεγονότων. β. για το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα. γ. για τη λογοτεχνική πλαισίωση της ιστορίας.

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος

Μονάδες 10

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!